

REPORT ON THE
EUROPEAN ECONOMY 2004

EEAG

EUROPEAN ECONOMIC
ADVISORY GROUP AT

CESifo

Brussels, February 16, 2004

European Economic Advisory Group at CESifo

- Lars Calmfors, Stockholms universitet
- Giancarlo Corsetti, European University Institute, Florence
- Seppo Honkapohja, Cambridge University
- John Kay, St. John's College, Oxford
- Willi Leibfritz, OECD
- Gilles Saint-Paul, Université des Sciences Sociales, Toulouse
- Hans-Werner Sinn, ifo Institut och Universität München
- Xavier Vives, INSEAD

EEAG Report

Introduction

Executive Summary

Chapter 1

The European Economy: Current Situation and Economic Outlook

Chapter 2

Labour Market Reform in Europe

Chapter 3

Pay-Setting Systems in Europe: On-Going Development and Possible Reforms

Chapter 4

The Economics of Discrimination: Equality and Diversity in the New European Constitution

Chapter 5

The 2004 Enlargement: Key Economic Issues

Chapter 6

Acceding Countries: The Road to the Euro

Authors

Members of the European Advisory Group at CESifo

Min presentation

- Den allmänna konjunkturbedömningen
- Penningpolitiken
- Finanspolitiken och stabilitetspakten
- Arbetsmarknad och lönebildning
- Migration och diskrimineringsförbud
- De nya medlemsstaterna och EMU

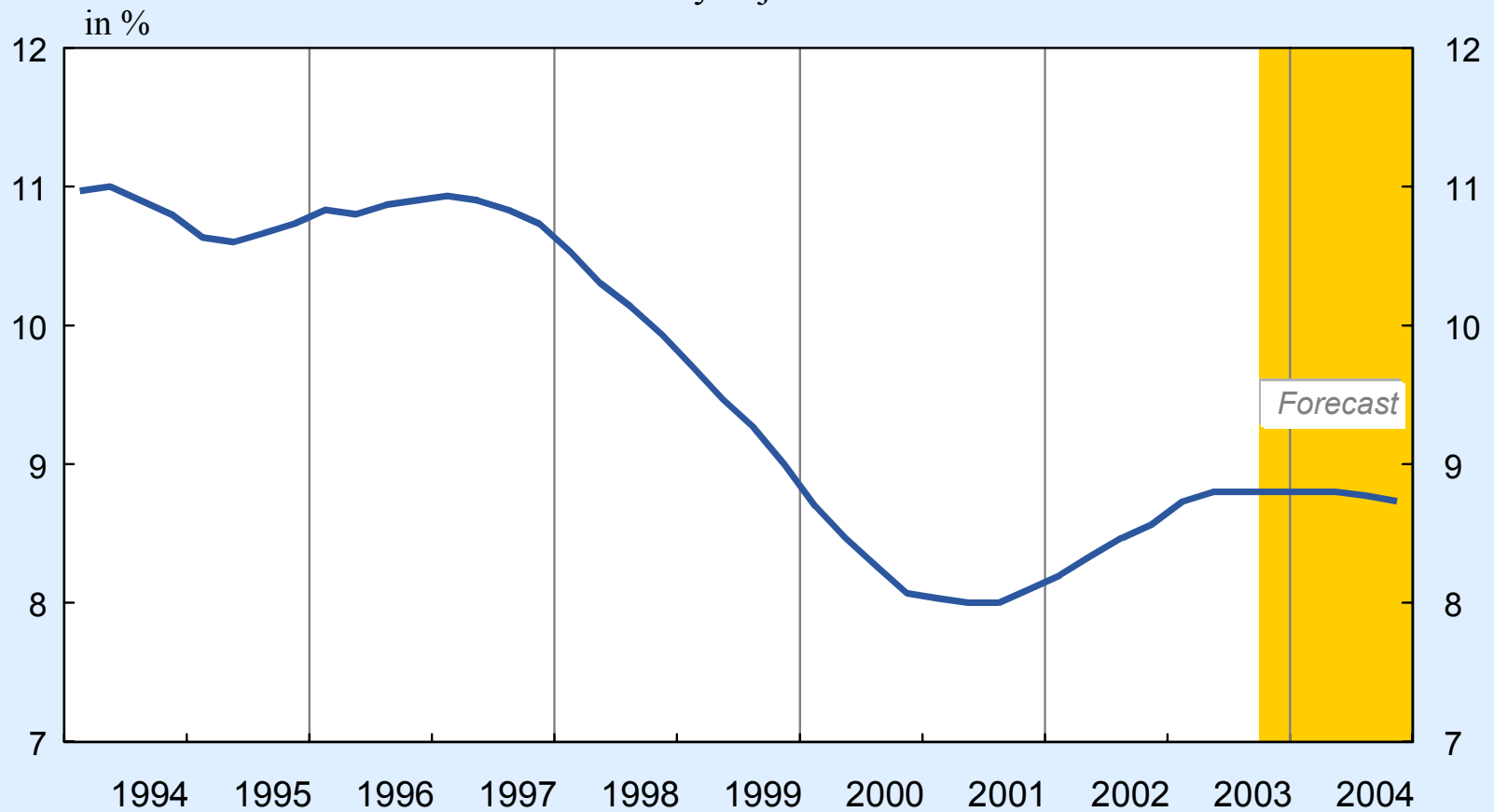
Konjunkturbedömning

- 2 % tillväxt i euroområdet i år mot 0,5 procent förra året
- Oförändrad arbetslöshet
- Lägre tillväxt än i USA
- Inflation strax under 2 %
- Lägst tillväxt i Nederländerna, Portugal och Tyskland
- Också låg tillväxt i Frankrike och Italien

Fig. 1.15

UNEMPLOYMENT RATE IN THE EURO AREA

Seasonally adjusted data

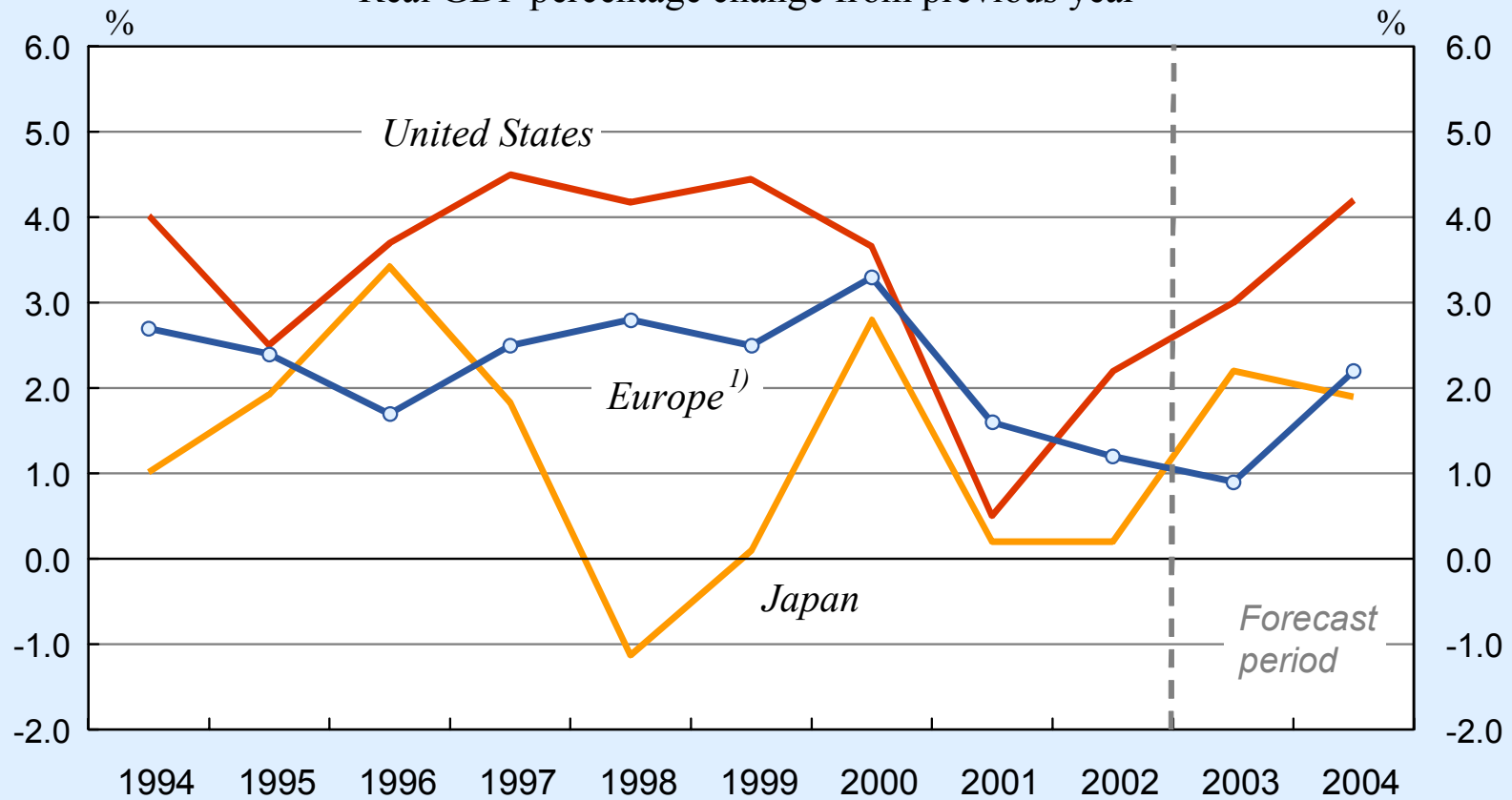

Sources: Eurostat; calculations and forecast by the Ifo Institute (December 2003).

Fig. 1.13

ECONOMIC GROWTH BY REGION

Real GDP percentage change from previous year

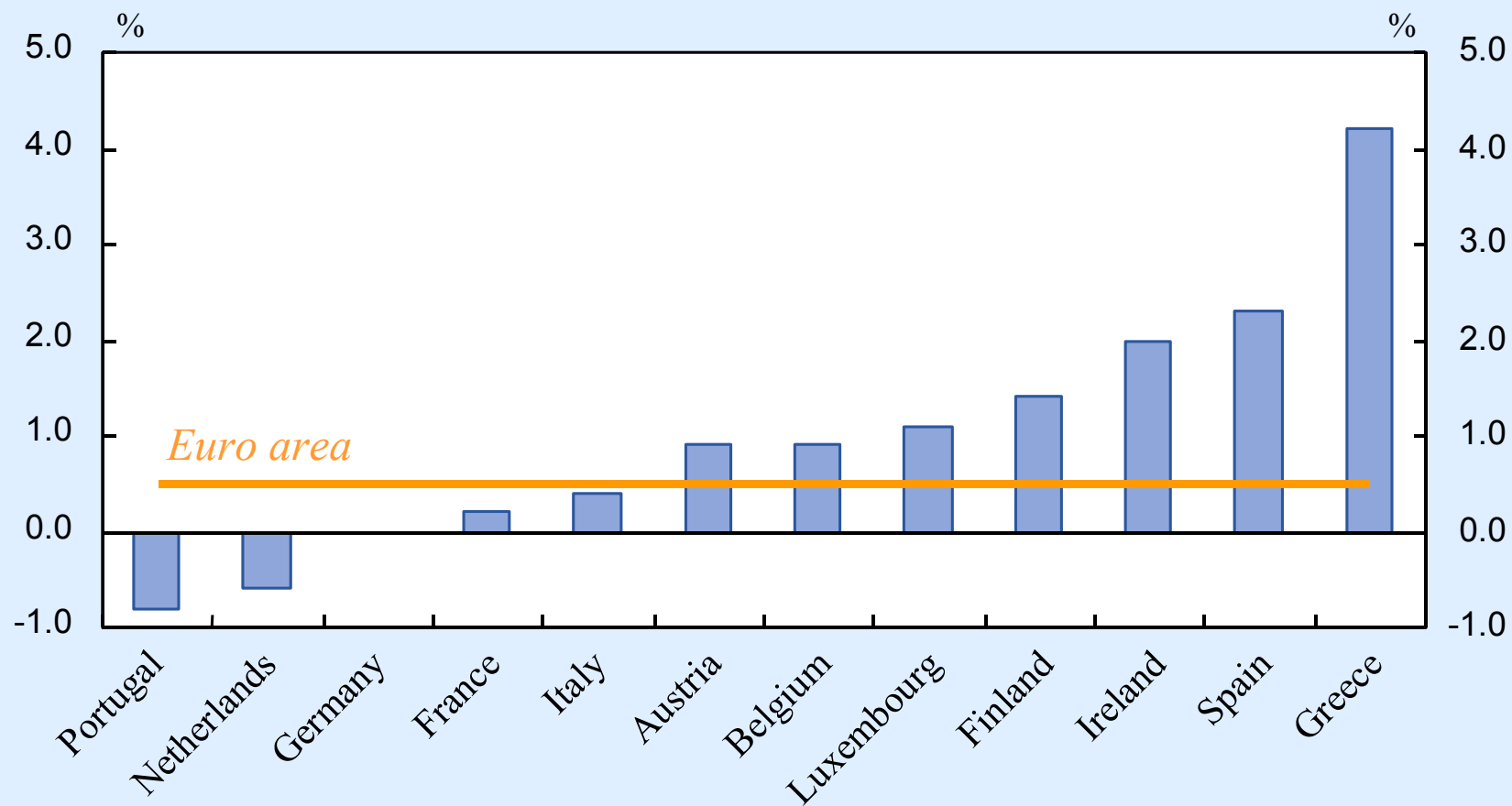

1) Western and Central Europe.

Sources: OECD; Economic Outlook 74/2003, BEA; calculations and forecast by the Ifo Institute (Dec. 2003).

Fig. 1.16b

ECONOMIC GROWTH IN THE EURO AREA Growth 2003

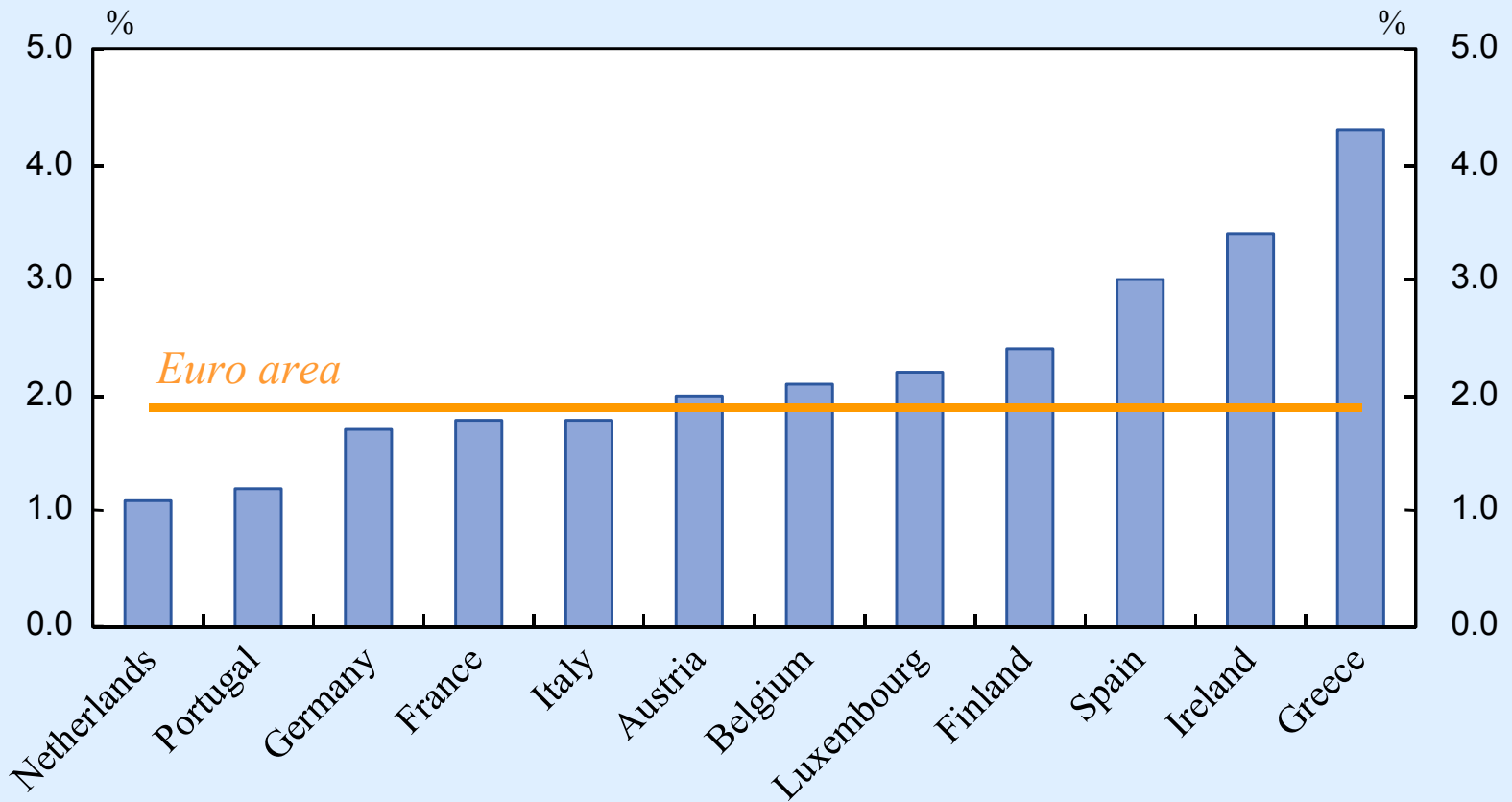

Sources: OECD; calculations by the Ifo Instiute.

Fig. 1.16c

ECONOMIC GROWTH IN THE EURO AREA

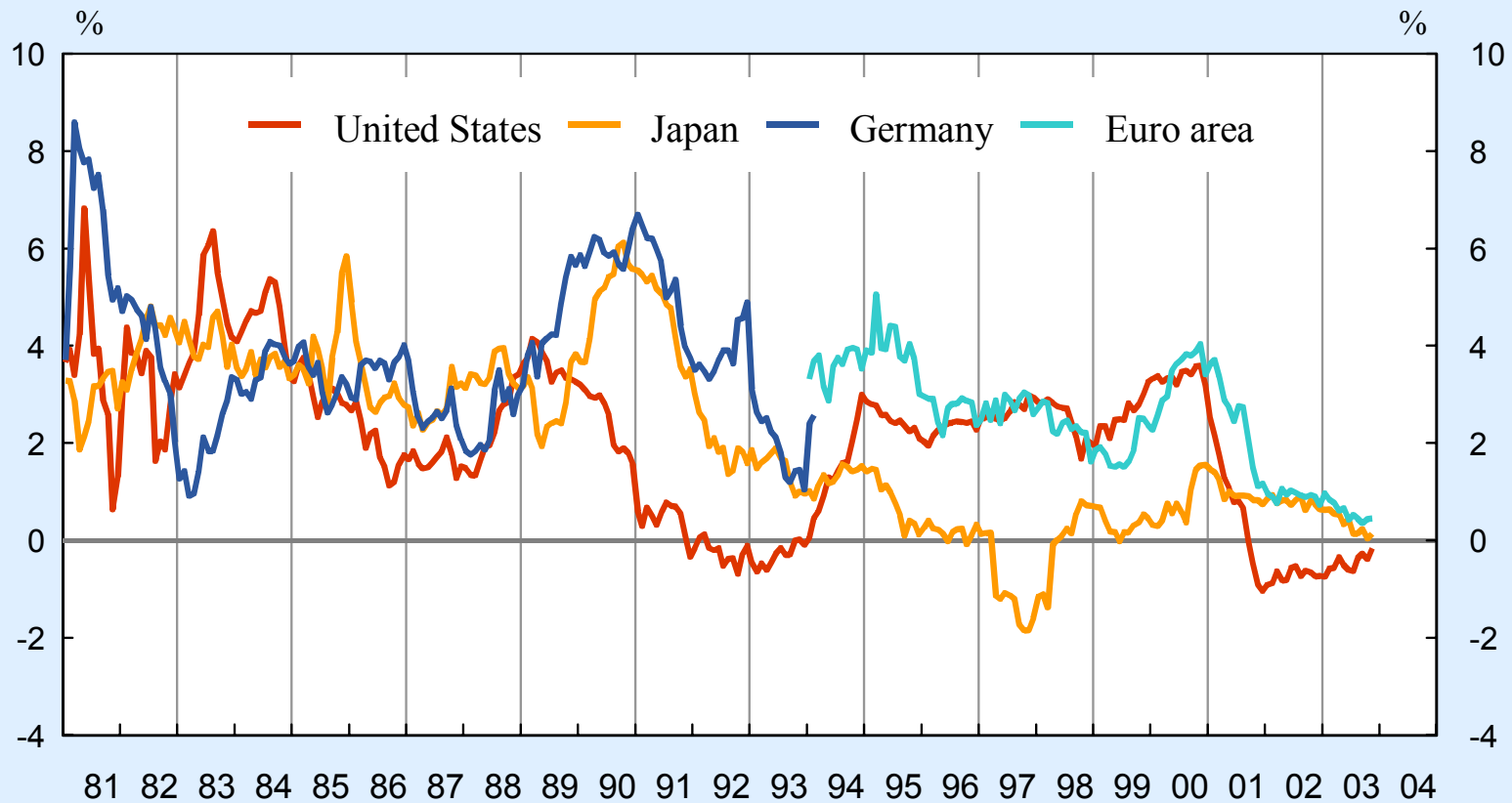
Growth 2004

Sources: OECD; calculations by the Ifo Institute.

Fig. 1.6

REAL SHORT-TERM INTEREST RATES¹⁾

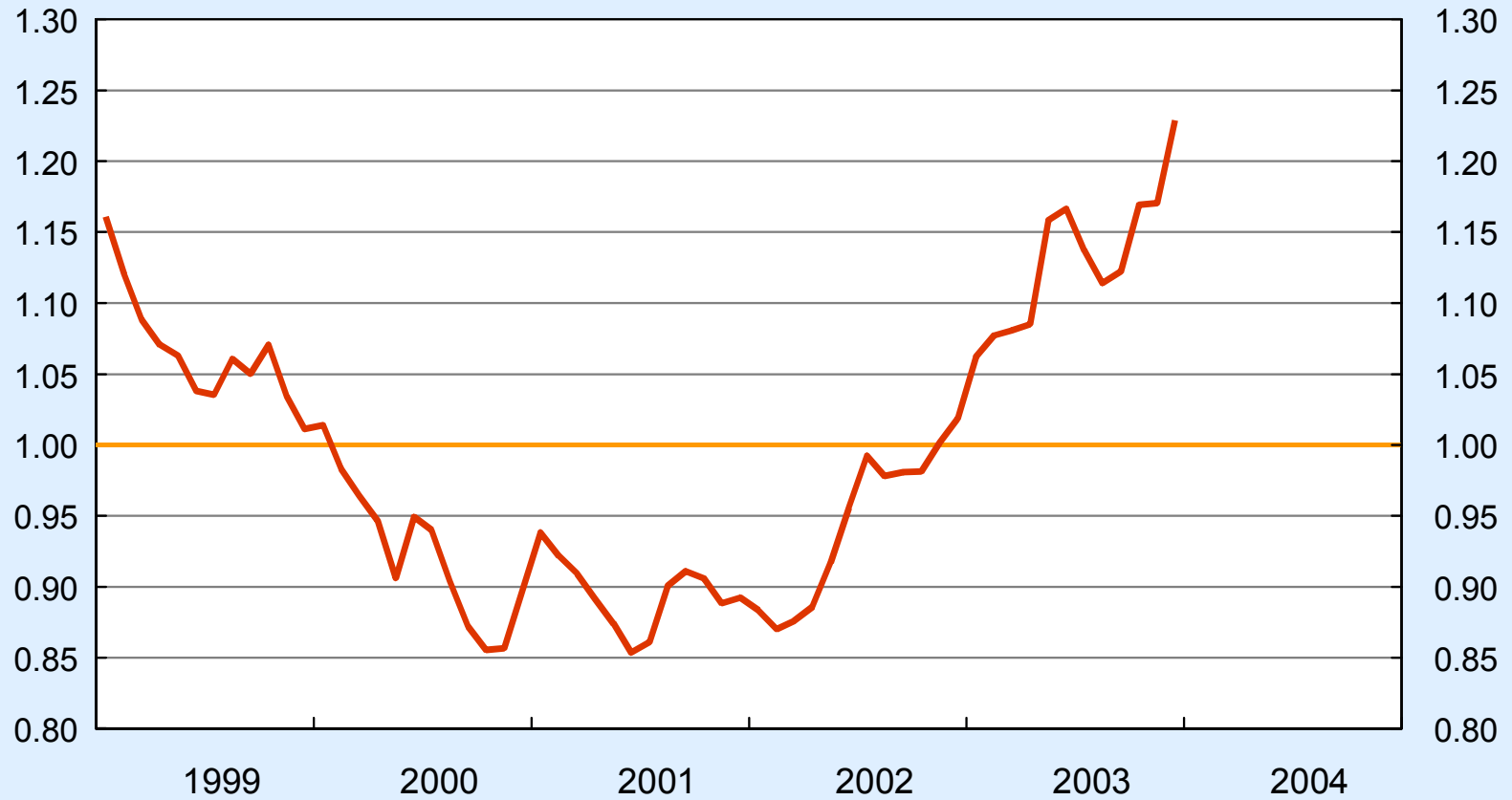
1) 3-month interest rates minus core inflation rate (CPI excluding food and energy).

Sources: Deutsche Bundesbank, European Central Bank, Eurostat, Federal Reserve Bank of St. Louis, Federal Statistical Office, OECD; calculations by the Ifo Institute.

Fig. 1.1

THE EURO/US-DOLLAR EXCHANGE RATE

Monthly data

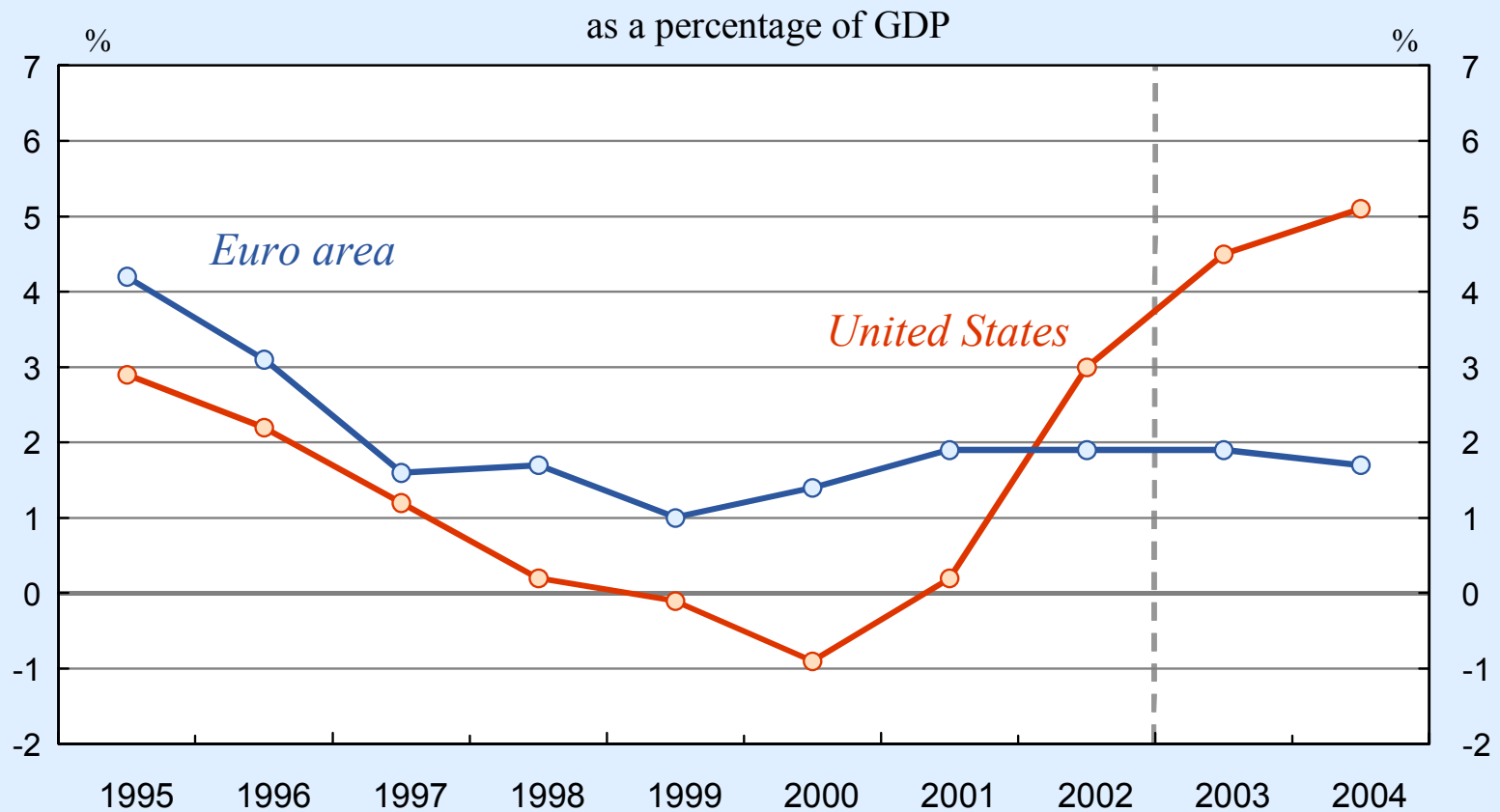
Source: European Central Bank.

Finanspolitiken

- Politiskt vakuum med fullständig osäkerhet om vilka regler som gäller
- Inga kortsiktiga effekter beroende på ännu större problem i USA
- Risk för gradvis uppluckring av den finanspolitiska disciplinen
- Behov göra klart vilka regler som gäller

Fig. 1.4

GOVERNMENT STRUCTURAL BUDGET DEFICIT IN THE EURO AREA AND THE UNITED STATES

Sources: OECD, Euro area; 2003 and 2004: Ifo forecast (December 2003).

EEAGs förslag

- 1. Högre maximala budgetunderskott för länder med låg skuldkvot**
- 2. Flytta beslut om sanktioner från Ekofin-rådet till EG-domstolen**
- 3. Bättre förutsättningar för ansvarsfull nationell finanspolitik**
 - tydligare regler för hur finanspolitiken ska användas som stabiliseringspolitiskt instrument**
 - oberoende finanspolitiskt råd ger rekommendationer och beräkningsunderlag**
 - delegera faktiska beslut om variationer i skattesatser runt normalvärde inom givna marginaler till oberoende finanspolitisk kommitté**

Table A3**Indicators of the public budgets in the euro area**

	Gross debt ¹⁾					Financial balance ¹⁾				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
Germany	60.2	59.4	60.8	64.0	65.2	-1.3	-2.8	-3.5	-4.0	-3.5
France	57.2	56.8	59.0	62.4	64.8	-1.4	-1.5	-3.1	-4.2	-3.9
Italy	110.6	109.5	106.7	105.0	104.0	-0.6	-2.6	-2.3	-2.8	-2.8
Spain	60.5	56.8	53.8	51.0	48.2	-0.8	-0.3	0.1	0.2	0.2
Netherlands	55.9	52.9	52.4	54.5	55.3	2.2	0.0	-1.6	-2.9	-3.1
Belgium	109.5	108.7	106.1	103.7	100.5	0.2	0.6	0.1	0.1	-0.1
Austria	67.0	67.1	67.7	66.1	65.9	-1.5	0.3	-0.2	-0.7	-1.3
Finland	44.6	44.0	42.7	44.3	40.0	7.1	5.2	4.2	2.1	1.8
Greece	106.2	106.9	104.7	98.8	94.9	-1.9	-1.5	-1.2	-1.5	-1.8
Portugal	53.3	55.5	58.1	58.2	58.0	-2.8	-4.2	-2.7	-3.1	-3.0
Ireland	38.4	36.1	32.4	33.7	33.7	4.4	0.9	-0.2	-1.5	-1.3
Luxembourg	5.5	5.5	5.7	4.5	4.1	6.4	6.2	2.4	-0.2	-1.5
Euro area ²⁾	70.2	69.3	69.0	70.3	70.3	0.2	-1.6	-2.2	-2.9	-2.7
United Kingdom	42.1	38.9	38.5	39.5	40.0	3.9	0.7	-1.6	-2.9	-2.9
Sweden	52.8	54.4	52.7	52.1	51.5	3.4	4.5	1.3	0.0	0.4
EU-15	64.1	62.8	62.5	63.6	63.8	1.0	-0.9	-1.9	-2.8	-2.6

¹⁾ As a % of gross domestic product; in accordance with the delimitation according to the Maastricht Treaty. Financial balances without the special revenue gains from the sales of mobile phone licences in 2000–2002. – ²⁾ Sum of the countries: weighted with the gross domestic product of 2002 in euro.

Source: Eurostat; 2003 and 2004: forecasts by the Ifo Institute.

Länder med låg arbetslöshet (prognos för 2004)

Nederländerna	5.3
Österrike	4.4
Irland	4.5
Storbritannien	4.8
Sverige	5.5
Danmark	5.5

Länder med hög arbetslöshet (prognos för 2004)

Tyskland	9.3
Frankrike	9.5
Italien	8.5
Spanien	11.0
Belgien	8.1
Finland	8.7
Grekland	8.9
Portugal	7.5

Väl fungerande lönebildning

1. Samordning genom sociala pakter eller informell normbildning ger generell återhållsamhet

- **Nederländerna, Irland och Finland**
- **Belgien, Spanien och Grekland**
- **Sverige och Italien?**

2. Decentraliserad lönebildning på företagsnivå, låg facklig organisationsgrad och låg täckningsgrad för kollektivavtal ger både generell återhållsamhet och lönespridning

- **Storbritannien**
- **USA**
- **Nya Zeeland**
- **Australien**

Table 3.2

Bargaining levels

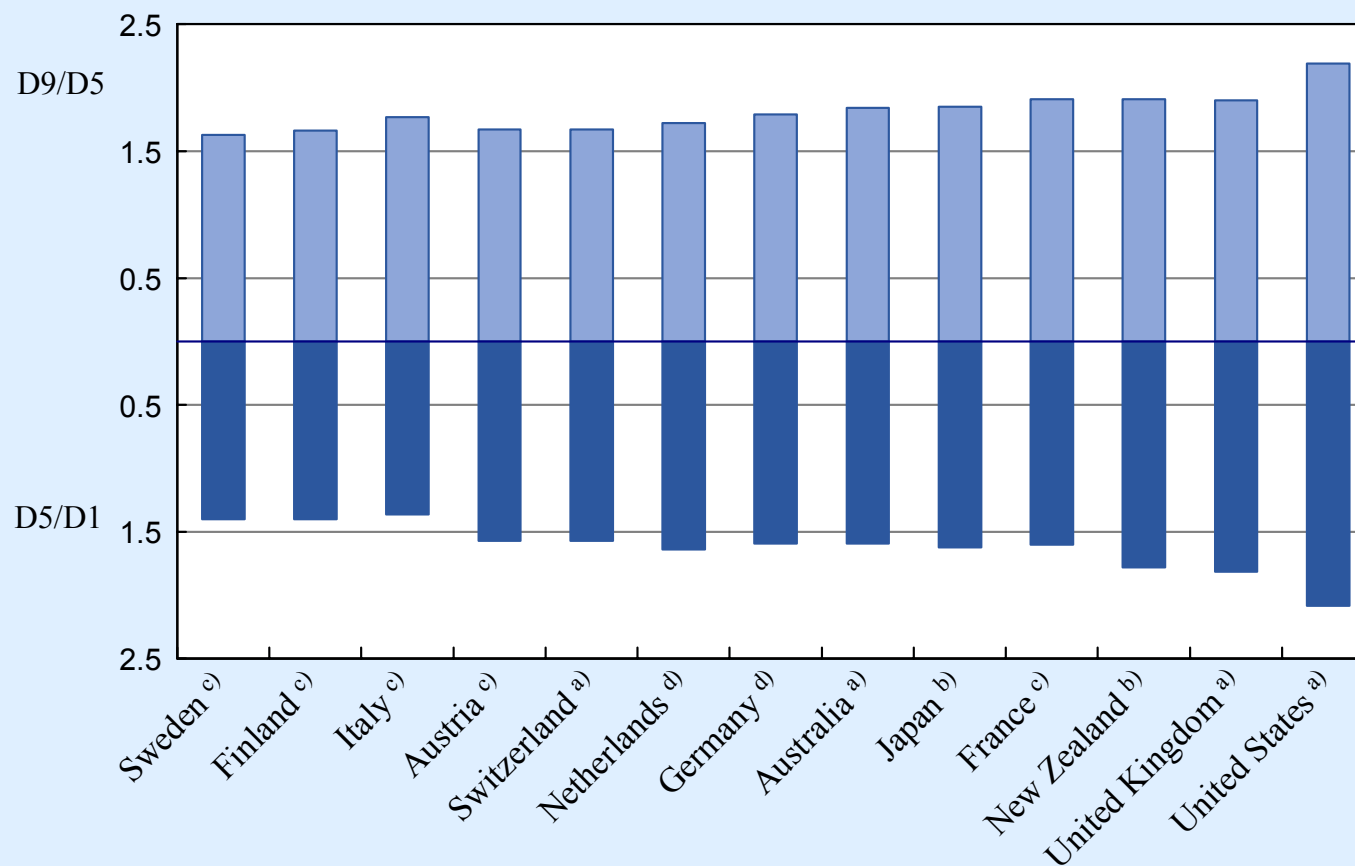
Country	National guidelines	Inter-sectoral level	Sectoral level	Enterprise level
Old EU member states				
Austria	Pattern bargaining		XXX	X
Belgium	Centrally agreed guidelines for wage increases with the government 2003-04	XXX	X	X
Denmark	Pattern bargaining	XX	XX	X
Finland	Tripartite national pay agreement 2003-04	XXX	XX	X
France			X	XX
Germany	Pattern bargaining		XXX	X
Greece	National general collective agreement 2002-03	XX	XXX	X
Ireland	Tripartite national pay agreement 2003-04	XXX	X	X
Italy	Social pacts with government 1993 and 1998 setting guidelines for the wage-bargaining process		XX	X
Luxemburg			XX	XX
Netherlands	Centrally agreed ceiling for wage increases with government 2003; tripartite national wage freeze 2004-05	XX	XXX	X
Portugal			XXX	X
Spain	Centrally agreed guidelines for wage increases 2003	XX	XXX	X
Sweden	Intersectoral agreements setting guidelines for the wage-bargaining process; pattern bargaining		XXX	XX
UK			X	XXX
New EU member states				
Cyprus			XXX	X
Czech Republic	Tripartite national agreements on minimum wages		X	XXX
Estonia	Tripartite national agreements on minimum wages		X	XXX
Hungary	National guidelines for wage increases agreed with government and tripartite national agreements on minimum wages	X	XX	XXX
Latvia	Tripartite national agreements on minimum wages	X	X	XXX
Lithuania			X	XXX
Malta				XXX
Poland	National guidelines for wage increases agreed with government and tripartite national agreements on minimum wages		X	XXX
Slovakia	Tripartite national agreements on minimum wages		XX	X
Slovenia	Tripartite national pay bargains	XXX	XX	X
Other countries				
Australia	National wage awards for minimum wages	X	XX	XXX
Japan	Pattern bargaining			XXX
New Zealand			X	XXX
Norway	Pattern bargaining; tripartite agreement on guidelines for wage increases 2003	XX	XXX	X
Switzerland			X	XX
US				XXX

Notes: XXX = dominating level
 XX = important, but not dominating, level
 X = existing level

Sources: *Industrial Relations in the EU Member States and Candidate Countries (2002)*, *Collective Bargaining Coverage and Extension Procedures (2002)*, individual Eiroline country reports. For New Zealand: Bray and Walsh (1998).

Fig. 3.3

EARNINGS DISPERSION

Notes: D9, D5 and D1 refer to earnings deciles. a) 1998; b) 1997; c) 1996; d) 1995.

Source: OECD database on earnings deciles; calculations by the EEAG.

Ökade krav på relativlöneflexibilitet

- Löneincitament för att stimulera till produktivitet
- Internationell konkurrens ställer större krav på löneanpassning till konkurrensläget för det enskilda företaget
- EUs utvidgning ökar kraven på relativlöneanpassning för lågutbildade: såväl arbetskraftsimmigration som “export av jobb”

Scenarier för fortsatt decentralisering

- 1. Oorganiserad decentralisering**
 - östra Tyskland
 - process som tar mycket lång tid
 - 2. Organiserad decentralisering**
 - frikoppla individuell lönesättning från avtal om utrymmet (inga individgarantier)
 - sifferlösa avtal på högre förhandlingsnivåer
 - ramavtal på högre nivåer för att byta löneökningar mot vinstandelar på lokal nivå
 - ”opening clauses” i kollektivavtalen för avvikelser också nedåt på lokal nivå
- **Oklart om det går att kombinera central normbildning med större relativlöneflexibilitet**
 - **Anglosachsisk utveckling i det långa loppet även i Västeuropa?**
 - **Ingen anledning för de nya medlemsstaterna att överge sina ”anglosachsiska” lönebildningssystem**

Table 3.5**The coverage of collective agreements in eastern and western Germany, 2002**

	Percentage of firms		Percentage of employment	
	Western Germany	Eastern Germany	Western Germany	Eastern Germany
Sectoral collective wage agreement	44	20	63	43
“Orientation” towards sectoral collective wage agreement	22	34	16	23
Enterprise collective wage agreement	2	4	7	12
No collective wage agreement	32	42	14	22

Note: “Orientation” towards sectoral collective agreement means that firms/workers are not formally encompassed by such agreements, but that wage conditions have been “influenced” by them.

Source: WSI Tarifarchiv 2003: Tarifbindung (IAB Betriebspanel).

Orsaker till genuin osäkerhet om migrationens omfattning

- Mycket mindre inkomstskillnader vid den sydeuropeiska utvidgningen
- Större migration hade redan ägt rum före den sydeuropeiska utvidgningen
- Svårt bedöma effekterna av de restriktioner som införs (både totalt och för enskilda länder)

Table 5.3 a**Convergence in per capita income (PPP)**

	2001	2010	2020	2030
Latvia	32.2	43.5	53.8	62.3
Lithuania	35.3	46.1	55.9	64.0
Poland	39.4	49.5	58.7	66.3
Estonia	42.4	52.0	60.8	67.9
Slovak Republic	49.9	58.2	65.9	72.1
Hungary	51.5	59.6	66.9	73.0
Malta	54.9	62.4	69.3	74.9
Czech Republic	61.4	67.8	73.7	78.5
Slovenia	71.5	76.2	80.6	84.1
Cyprus	88.5	90.4	92.1	93.6
EMU	100	100	100	100

Table 5.3 b**Convergence in labour cost (% of EU average)**

	2001	2010	2020	2030
Latvia	10.9	25.7	39.3	50.4
Lithuania	12.2	26.8	40.2	51.1
Estonia	13.6	28.0	41.1	51.9
Slovak Republic	13.7	28.1	41.2	52.0
Hungary	17.2	31.0	43.6	53.9
Czech Republic	17.5	31.2	43.8	54.1
Poland	20.1	33.4	45.6	55.5
Slovenia	40.4	50.3	59.4	66.8
Cyprus	48.4	56.9	64.8	71.2
EU	100	100	100	100

Note: The assumption underlying these simulations is that the difference in the levels of per capita income and labour cost will shrink by two percent every year.

Source: World Bank, WDI, Cologne Institute for Business Research and own calculations.

- **Migration beror på skillnader i förväntad inkomst**
- **Skillnader i förväntad inkomst beror på skillnader i såväl förväntade arbetsinkomster som förväntade bidragsinkomster**

Migration pga skillnader i förväntade arbetsinkomster

- **Samhällsekonomisk effektivitetsvinst för Europa som helhet till följd av högre produktion**
- **Förmodligen lönsamt också för värdlandet som helhet**
- **Inhemska låglönegrupper kan behöva kompenseras genom lägre beskattning av arbetsinkomster**

Migration pga skillnader i förväntade bidragsinkomster

- **Inga effektivitetsvinster utan endast ren omfördelning**
- **Omöjligt bedöma omfattningen – jfr dock New York på 70-talet**

Lämplig politik

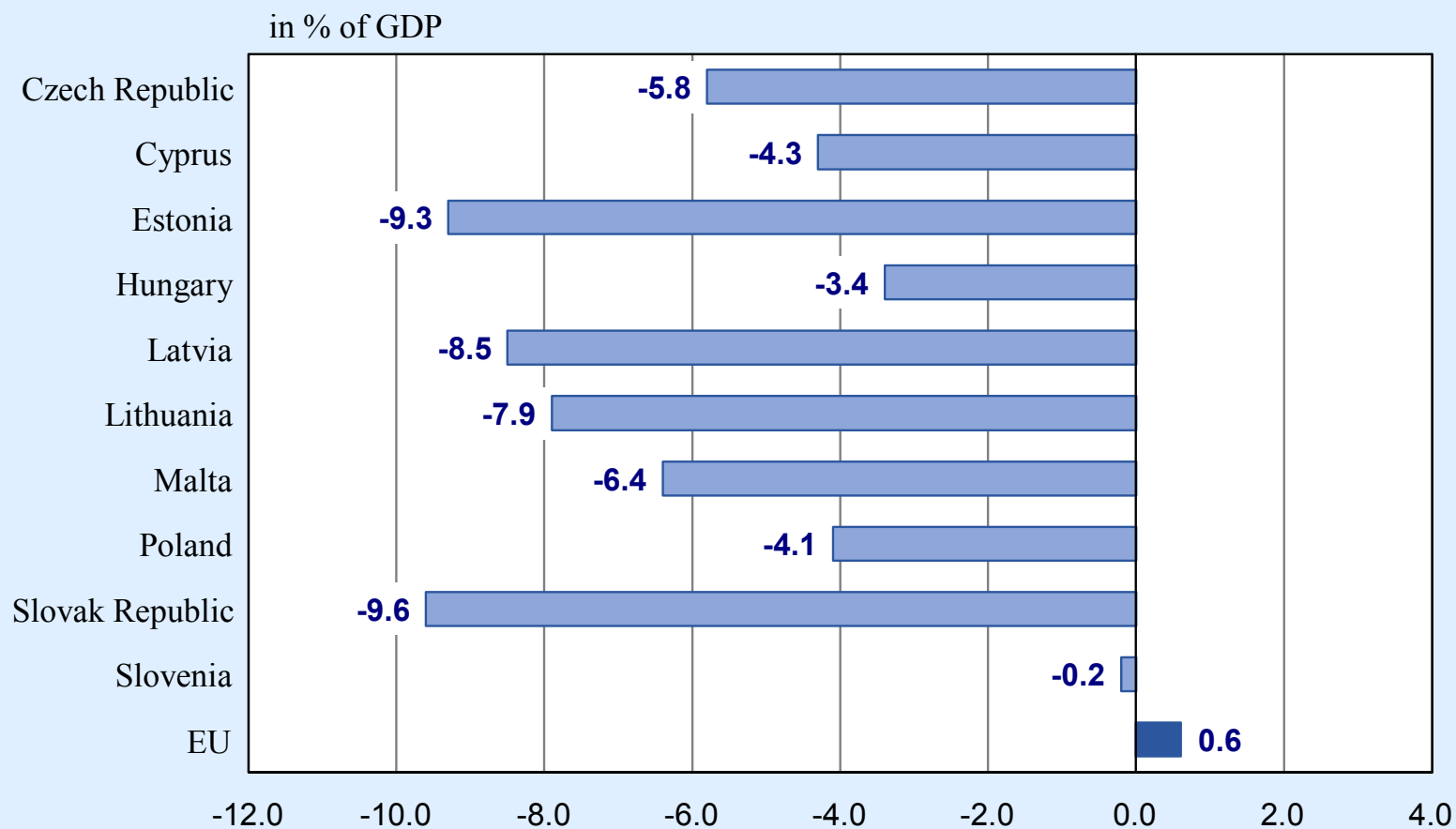
- **Eventuellt “bidragsarbitrage” bör inte motverkas genom restriktioner på arbetskraftsmigration**
- **EU-regler skulle kunna knyta nivåerna på en del bidrag till bidragsnivåerna i hemländerna under viss ”kvalificeringstid”**
- **Olyckligt om generella diskrimineringsförbud motverkar sådan politik och försöker eliminera alla löneskillnader till arbetskraftsinvandrares nackdel**

Effekter av tidigt EMU-inträde

- Positiva handelseffekter
- Import av trovärdighet för prisstabilitet
- Lägre riskpremier
- Minskad risk för finansiella kriser i samband med växelkursvolatilitet
- Risk för finansiella kriser i samband med ERM-medlemskap
- Inte egen penningpolitik
- Ingen handlingsfrihet i finanspolitiken
- Mindre finanspolitisk disciplin efter inträde

Fig. 5.5

CURRENT ACCOUNT BALANCE IN ACCESSION COUNTRIES (average for the period 1997 – 2003)

Sources: EBRD Transition Report 2003; European Commission, European Economy Autumn 2003; own calculations.

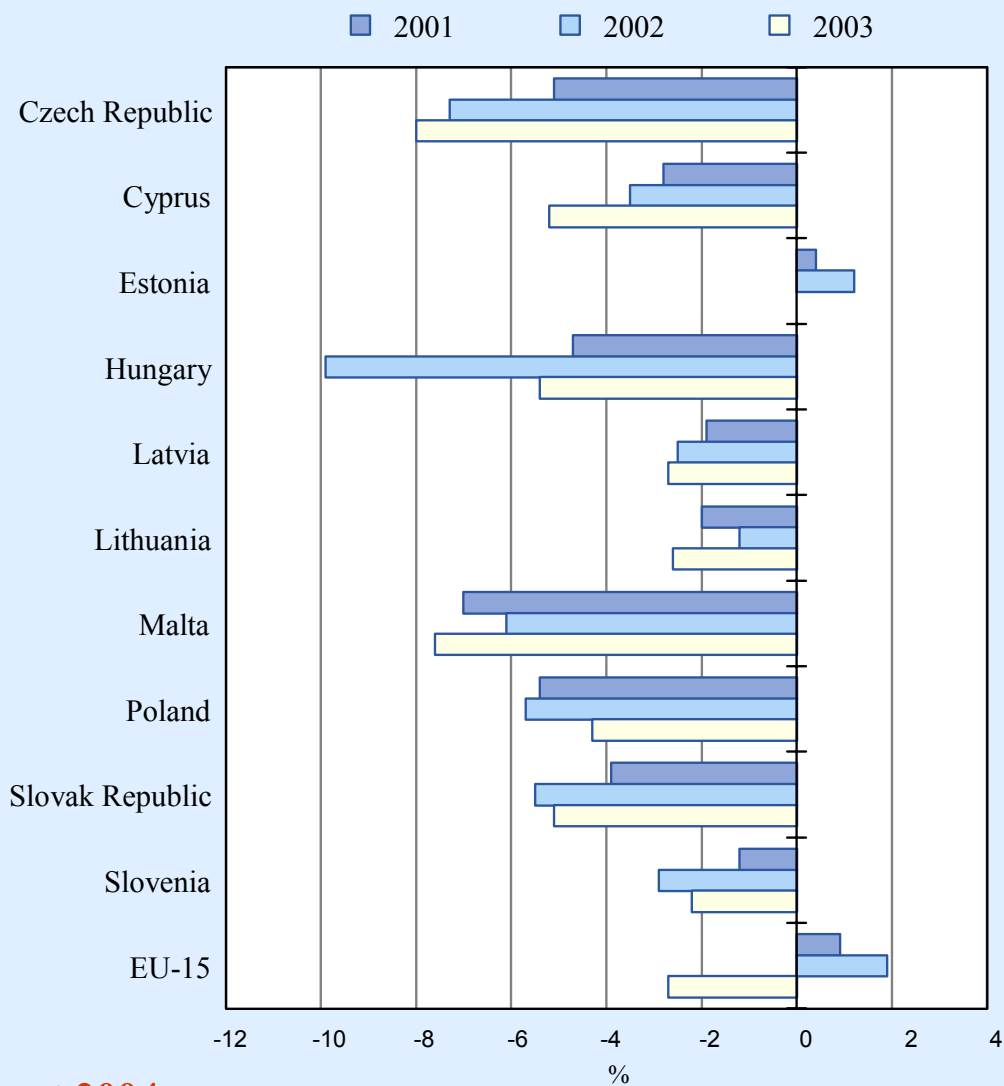
Table 6.2**Outstanding euro-denominated bank-deposits**

	As % of total deposits
Slovenia	37.9
Estonia	19.2
Turkey	15.6
Bulgaria	15.3
Latvia	11.6
Hungary	11.2
Romania	9.3
Slovakia	8.5
Czech Republic	7.6
Malta	6.6
Poland	5.3
Cyprus	5
Lithuania	1.9

Source: "Review of the International Role of the Euro", ECB December 2002.

Fig. 5.2

PUBLIC SECTOR BALANCE (in percent of GDP)

Sources: European Commission,
European Economy, Autumn 2003.

Våra slutsatser

- Länder med stora underskottsproblem och i princip rörlig växelkurs (Tjeckien, Polen, Slovakien) bör vänta
- Länder med stabila statsfinanser och som redan tillämpar fasta växelkursbindningar (de baltiska staterna) bör kunna följa snabbspår

Table 6.1**The evolution of exchange rate regimes in acceding countries**

	1990	1995	2000	2003
Cyprus				Peg to the euro ($\pm 15\%$ band, de facto $\pm 1-2\%$ band)
Czech Republic	Peg	Peg	Managed float	Free float, inflation targeting
Estonia		Currency board	Currency board	Currency board with peg to the euro
Latvia		Peg	Peg	Peg to SDR (euro weight is 29%; $\pm 1\%$ band)
Lithuania	Peg	Currency board	Currency board	Currency board with peg to the euro
Hungary	Peg	Crawling bands	Crawling bands	Peg to the euro ($\pm 15\%$ band), inflation targeting
Malta				Peg to currency basket ($\pm 0.25\%$ band)
Poland	Peg	Crawling bands	Crawling bands	Free float, inflation targeting
Slovakia	Peg	Peg	Managed float	Managed float
Slovenia		Managed float	Managed float	Managed float

Note: IT stands for inflation targeting

Source: Von Hagen and Zhou (2002); Begg et al. (2003).